

Liberal
Ελεύθερη ενημέρωση

Έκθεση του Νίκου Μόσχου στην Κύπρο

Γιώργος Μυλωνάς

30/11/2024 • 00:00

Πολιτισμός

Nεαρός στα χρόνια, όταν άφησε την Κνωσό για να σπουδάσει στη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας, ο **Νίκος Μόσχος** είχε τις αισθήσεις του σε υψηλή ένταση. Όσα έβλεπε και άκουγε μεταβολίζονταν στο έργο του με σχεδιαστική επάρκεια – εξαιρετικά εντυπωσιακή για το νεαρό της ηλικίας – και με μια ευαισθησία που γρήγορα τον ξεχώρισε από τους καλλιτέχνες της γενιάς του. Το αίσθημα αυτό, να προσεγγίζει τον κόσμο με ένα ξεχωριστό φίλτρο, όχι απλώς δεν

το έχασε στην πορεία του χρόνου, αλλ' αντιθέτως το εμπλούτισε μέσα από μία σκευή γεμάτη πνευματικά εφόδια και γόνιμα ερωτήματα.

Σήμερα, στα 45 του χρόνια, ο Μόσχος διατυπώνει τα ερωτήματά του για τον κόσμο και τη θέση του σύγχρονου ανθρώπου σε μια ροϊκότητα, ένα ποτάμι που πέφτουν συνεχώς μέσα του κομμάτια που απαρτίζουν το ανθρώπινο πρόσωπο. Έτσι μπορούν να ιδωθούν τα έργα του: σαν **κρυπτικά ψυχογραφήματα** με σπασμένη ενότητα. Επάλληλοι συνειρμοί που εκκινούν από την πραγματικότητα, μέσα από νοητικές μετατοπίσεις και υπερβάσεις, διυλίζονται στηΝ τέχνη του με τρόπο αλληγορικό.

Πιστός στη φύση του ζωγραφικού μέσου, καταγράφει τη ζωή σαν μια αντανάκλαση από σπαράγματα, σαν ένα όνειρο. Η σκόπιμη ασάφεια στην αφήγησή του έχει μια διάθεση εσωτερικής περιπλάνησης και μιας σπλαχνικής ροής σε προσφιλείς του παραστάσεις, όπως εικόνες από τον βωμό της Περγάμου στο ομώνυμο μουσείο του Βερολίνου, οικεία πρόσωπα, προσωπικά βιώματα, με τα οποία πλάθει έναν καινούριο χώρο, ανοιχτό σε αναμνήσεις και φαντασιώσεις. Οι εικόνες του, αγαλματώδεις κι έγχρωμες, σε μια χρωματική γκάμα που ποτέ δεν φτάνει σε έξαρση, αλληλοπεριχωρούνται, όπως ακριβώς και οι συνειρμικές σκέψεις στο μυαλό μας. Δεν μπορούμε να συνδέσουμε τις σκηνές με τη λογική. Οφείλουμε να αφεθούμε και να περιηγηθούμε.

Ο Νίκος Μόσχος μπροστά στο έργο του. Πηγή φωτ.: FaceBook/ Nikos Moschos

Από την τελευταία ενότητα έργων που ο ζωγράφος παρουσιάζει στην Κύπρο, μπορούμε να πιάσουμε το νήμα στη σύνθεση με τίτλο «The sleeplessness of reason...» («απόγονος» εμβληματικής σειράς χαρακτικών του Γκόγια που σε λίγες εβδομάδες πρόκειται να χαρούμε στην Εθνική μας Πινακοθήκη). Σε τόνο που απέχει εξίσου από το φως και το σκοτάδι, δίνοντας την αίσθηση από φωτογραφίες της δεκαετίας του 1970, ο καλλιτέχνης ακολουθεί την εξής διαδικασία: Μορφοποιεί τις εικόνες από τη μίξη αναγνωρίσιμων και αφηρημένων στοιχείων.

Αυτά, ενώ αρχικά είναι ασύνδετα μεταξύ τους, καταλήγουν να διεισδύουν το ένα στο άλλο και έτσι πλέκεται μια ιστορία που δεν ανήκει σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο. Ζωγραφικά μέλη από το άγαλμα του Απόλλωνα Μουσηγέτη στεφανώνουν τη μορφή του Dr. Strangelove (του Πίτερ Σέλλερς στην περίφημη ταινία του Στάνλεϊ Κιούμπρικ), ενώ στο κέντρο αναγνωρίζεται το πρόσωπο του ίδιου του ζωγράφου στο γηραλέο σώμα μιας απόκοσμης φιγούρας.

Νίκος Μόσχος, «The sleeplessness of reason...» (2024, ακρυλικό και λαδοπαστέλ σε πανί, 290x195 εκ.)

«Τα έργα δεν μπορούν να υπάρξουν, αν δεν είναι φορείς ιδεών και συναισθημάτων. Όταν δεν έχουν λόγο ύπαρξης, γίνονται απλά διακοσμητικά στοιχεία» μεταφέρω από συνέντευξη του ζωγράφου. Ποιος, λοιπόν, είναι ο λόγος του Μόσχου, τι είναι αυτό που τον απασχολεί; Η **ψηφιακή εποχή**, με αιχμή την Τεχνητή Νοημοσύνη και τις επιτυχίες που έφερε σε ποικίλους τομείς, προκαλεί αισθήματα φόβου και αγωνιώδους αναζήτησης ενός σταθερού πλαισίου αναφοράς.

Ο εκρηκτικός θρίαμβος στην ψηφιακή τεχνολογία, σαν να τράβηξε το χαλί κάτω απ' τα πόδια μας, αφαιρώντας κάθε σταθερό κοσμοείδωλο, εισάγοντας σ' ένα βασίλειο χαοτικής εννοιολογίας σ' αντικατάσταση του

αντικειμένου, και επιβάλλοντας ρυθμούς τέτοιους που δεν επιβάλλουν όχι εφησύχηση, αλλ' ούτε καν προσαρμογή. Αυτό που για αιώνες ήταν «πράγμα», σήμερα είναι «πλάσμα».

Η επιστήμη μας οδήγησε σε τέτοιες αφαιρέσεις, ώστε η λογική μας – λογική ευκλείδειος παρά τις αναιρέσεις της – αδυνατεί να μετουσιώσει. Παρακολουθούμε θεωρητικά αυτές τις αφαιρέσεις – μίας ύλης που είναι πλέον οιονεί ύλη, σε οιονεί χρόνο, οιονεί χώρο – αλλά δεν είναι δυνατόν όλα αυτά να γίνουν βιώματα, να γίνουν τρόπος ζωής. Οι γνώσεις μας, διαρκώς και περισσότερο, διαρκώς και εντονότερα, διαψεύδουν και αναιρούν τη βιωματική μας πραγματικότητα. Και καθώς ο «κόσμος» μας, συντίθεται τόσο από τις γνώσεις όσο κι από τα βιώματά μας, ένα αίσθημα κενού καλύπτει το χάσμα των δύο τούτων όρων.

Ο ζωγράφος δεν είναι τεχνοφοβικός, ούτε επιχειρεί να μετατρέψει τα πινέλα του σε φραγγέλιο κατά της επιστήμης. Καθώς όμως δεν υπάρχουν και δεν μπορούν ποτέ να υπάρξουν κοινωνίες ικανές να αποδεχθούν μια τεχνολογία που τις υπερβαίνει, κάθε εποχή μεγάλων επιστημονικών ανακαλύψεων προκαλεί μια τεχνολογική Βαλχάλλα στις υπάρχουσες κοινωνικές δομές. Ο ζωγράφος είναι άνθρωπος του καιρού του κι ο λόγος του είναι ενός δημιουργού που απλώνει τον στοχασμό του πανανθρώπινα. Σε μια εποχή κυριευμένη από την ταχύτητα της πληροφορίας, ο Μόσχος προσπαθεί ν' ανοίξει την τύχη μιας άλλης εμπειρίας, μιας σκέψης πιο ριζικής, ουσιαστικά ποιητικής.

Νίκος Μόσχος, «Raw materials for a new faith/ Πρώτες ύλες για μια νέα πίστη» (λεπτομέρεια, 2023, ακρυλικό σε καμβά, 170x130 εκ.)

Ο **χρόνος** για τον Μόσχο δεν είναι γραμμικός: το παρόν και το παρελθόν συνυπάρχουν και προκαλούν τη δημιουργία μιας νέας πραγματικότητας. Ο χρόνος θρυμματίζεται, καθίσταται πολυπρισματικός σαν καθρέφτης μέσα στον οποίο τα είδωλα συμπλέκονται, υποβάλλοντας τον θεατή σε πολλαπλά δίκτυα που αποτελούν αλλοιώσεις, φωτεινές παραμορφώσεις του χώρου και του χρόνου με αυτονομία, υλικότητα, με δική τους ζωή. Με ένα ζωγραφικό κολλάζ που πλησιάζει πιο πολύ στη λογική του μοντάζ, καταφέρνει και συγχωνεύει συνεχώς το παρόν με το παρελθόν, το χθες με το αύριο. Το ανορθόδοξο μοντάζ αυτής της πολυεπίπεδης πραγματικότητας, μέσω εικόνων από αναμνήσεις, όνειρα και συναισθηματική αντίληψη για τον υλικό κόσμο, μας δίνει την εμπειρία ενός εσωτερικού χώρου.

Ολόκληρο το έργο του Μόσχου ισορροπεί ανάμεσα στο **μεταφυσικό** και το **ρεαλιστικό**, είναι έργο περίπλοκο αλλά ειλικρινές, υποκειμενικό αλλά όχι εγωκεντρικό. Οι συνθέσεις του δεν είναι «ευκολοχώνευτες», δεν προορίζονται για τον βιαστικό θεατή. Η ανάγνωση του έργου του θέλει χρόνο, ηρεμία, προσήλωση, η γλώσσα του είναι γεμάτη, πλούσια, ιδιαίτερη, και συχνά απαιτεί προσλαμβάνουσες από τον θεατή. Το μεγάλο

του χάρισμα, όμως, είναι ότι μπορεί άνετα να συνομιλεί με το διεθνές κοινό (έργα του ανήκουν στη Fondazione Orestiadì / Σικελία, Sammlung-Schirm / Βερολίνο, στο PTE Fine Arts / Νέα Υόρκη, στη Bernard Cheong Collection / Σιγκαπούρη).

Νίκος Μόσχος, «Frightened by the legless sparrow» (2023, ακρυλικό σε πανί, 163x130 εκ.)

Γεννημένος στο Ηράκλειο Κρήτης το 1979, ο Νίκος Μόσχος πήρε τα πρώτα μαθήματα από τον πατέρα του, επίσης ζωγράφο, Τάκη Μόσχο. «Ένας από τους πιο αγαπημένους μου χώρους ήταν και είναι το εργαστήριο του, όπου περνούσα ώρες ατελείωτες μελετώντας, αντιγράφοντας αλλά και συζητώντας» έχει πει στο παρελθόν.

Σπούδασε στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (1997-2003) κι από τα χρόνια της σπουδής, είχαν αρχίσει συλλέκτες να αγοράζουν έργα του. Αναφορές από την ελληνιστική γλυπτική, το μπαρόκ, τον εξπρεσιονισμό (παραμορφώσεις του Φράνσις Μπέικον) και τη Νέα Αντικειμενικότητα (Ότο Ντιξ, Μαξ Μπέκμαν, Γκέοργκ Γκροζ) έως τα κόμικς, το σινεμά και τις γλυπτικές μηχανές του Dada, εμπλουτίζουν το προσωπικό του ιδίωμα χωρίς να του επιβάλλονται. Όλα αυτά ο ζωγράφος τα μεταβολίζει σε ένα χρωματικό και στυλιστικό ιδίωμα όπου υπάρχει κίνηση, ρευστότητα και

διαρκής εναλλαγή καταστάσεων, ανθρώπινων εμπειριών και συναισθημάτων.

Το βιογραφικό του βρίθει από συμμετοχές σε διεθνείς εκθέσεις. Στην Κύπρο πραγματοποιεί την πρώτη του ατομική έκθεση στην αίθουσα Stand in Line - Art Space της **Λευκωσίας** έως τις 7/12.

Κεντρική φωτ.: Λεπτομέρεια του έργου «The sleeplessness of reason...» του Νίκου Μόσχου (2024, ακρυλικό σε πανί, 290x195 εκ.)

ΝΙΚΟΣ ΜΟΣΧΟΣ

ΚΥΠΡΟΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Διαβάστε Περισσότερα

Ένα κουκλόσπιτο αφηγείται

23/11/2024 • 00:00 • Πολιτισμός • Γιώργος Μυλωνάς

ΔΩΔΩΝΗ

Ταξίδι από την παράδοση στη βιώσιμη παραγωγή με 51 διεθνείς σταθμούς

28/07/2025 • 10:25 • Επιχειρήσεις

Τι μέλλει γενέσθαι σε σινεμά και Τεχνητή Νοημοσύνη;

24/11/2024 • 00:00 • Πολιτισμός • Νεκταρία Μαραγιάννη

Liberal

2025 Πνευματικά Δικαιώματα Φιλελεύθερος Τύπος Μον. Α.Ε.
Ταυτότητα • Όροι Χρήσης • Αποποίηση Ευθύνης • Επικοινωνία •
Πολιτική Απορρήτου

M.H.T.: 242034